

Els escriptors Luis García Jambrina, Félix G. Modroño, Borja Rodríguez i Xulio R. Trigo conversen durant l'acte "Intriga i història", moderat per Miguel Ángel Matellanes.

Barcelona s'endinsa en el fum del crim

Un crim sempre té un culpable, i una novel·la, un autor al darrere. Durant sis dies el certamen BCNegra ha tornat la ciutat més fosca que mai; fins i tot hi ha qui assegura haver vist el solitari inspector Rebus, creat per Ian Rankin, entre les ombres del Raval.

Cinc anys enrere, en escaure's el quart centenari de la publicació del *Quixot*, Barcelona celebrava l'any del llibre i la lectura amb un homenatge a tots aquells autors que han contribuït al coneixement de la ciutat comtal arreu del món. L'essència de Pedrolo, Fuster i Montalbán, entre més, revivia pels racons de la ciutat, i, alhora, el misteri de la seva prosa negra. Catalunya

té una forta tradició de novel·la negra que no ve de nou. El mateix any, un col·lectiu d'autors, llibreters i editors, entre els quals Paco Camarasa –propietari de la llibreria Negra y Criminal i de l'editorial Ponent–, proposaven a l'ajuntament de convertir Barcelona en la ciutat negra per excel·lència. El 2006, un any més tard, la proposta es materialitzava amb una identitat pròpia: BCNegra.

Avui ja fa cinc anys que Paco Camarasa és comissari del certamen anual BCNegra i es mostra orgullós de l'acceptació del gènere a casa nostra.

L'edició d'enguany ha estat profundament marcada per l'èxit pòstum de l'obra de Stieg Larsson, que, segons Jordi Canal –membre del jurat del premi Carvalho 2010 i director de la biblioteca La Bòbila, l'única biblioteca pública de l'estat espanyol especialitzada en el gènere negre i policíac–, “ha renovat la fórmula de la narrativa negra, bo i donant-li un impuls molt favorable”.

El fenomen Larsson s'ha traduït al certamen d'enguany amb una forta presència d'autors nòrdics, des de Finlàndia fins a Irlanda, passant per Dinamarca, com ara Asa Larsson, Camilla Läckberg i Arnaldur Indridason. Tot i el protagonisme innegable de la novel·la nòrdica, la producció catalana hi fa un bon paper: al voltant d'una vintena d'autors han estrenat i reincidit en la narrativa negra el darrer any. De manera que tots els degustadors de crims a la catalana hauran pogut sadollar l'apetit en aquesta edició. El premi Pepe Carvalho, proclamat per un jurat format per Paco Camarasa, Juan

José Arranz, Jordi Canal, Alicia Giménez Bartlett i Daniel Vázquez Sallés, ha recaigut en l'escocès Ian Rankin, popular creador d'una sèrie de divuit novel·les protagonitzades per l'inspector Rebus, jubilat literàriament ara fa un any.

El lector com a centre. Tal com explica Paco Camarasa, el certamen BCNegra ha partit de tres eixos centrals: passat, present i futur. El primer consisteix a recordar els orígens; l'inici de tot plegat. Enguany la presència de la pretèrita producció literària negra-criminal ha estat recordada mitjançant l'homenatge a l'escriptor i novel·lista Mario Lacruz, la reedició de dos títols de Terenci Moix, la celebració del centenari de la CNT i la projecció del cinema espanyol que es rodava a Barcelona durant els grisos anys 50 i 60, amb la col·laboració, per primer any, de la Filmoteca de Catalunya.

El present de la novel·la negra, l'han encarnat aquells autors del gènere que l'any passat van aconseguir una notable fidelització de lectors.

Finalment, la preocupació pel futur s'ha centrat en l'impuls ferm als lectors joves, mitjançant tallers i clubs de lectura infantil i juvenil.

L'essència de BCNegra, però, és l'apropament entre l'autor i el lector, a través de diverses taules rodones i convidant a la interacció entre ambdós subjectes. Camarasa contradiu Chandler, gran mestre del gènere, que treia importància a l'autoria d'una obra mentre fos del gust del lector, i posa èmfasi en la importància d'acostar lector i creador per a l'enriquiment mutu.

Enguany el diàleg s'ha centrat en la relació entre intriga i història, i l'estret espai entre el gènere i el periodisme d'investigació, que es palesa a les múltiples narracions sobre la màfia i a la narcoliteratura de Don Wislow, autor de l'obra *The power of de dog*, una crònica profunda sobre el narcotràfic entre els Estats Units i Mèxic.

Mitjançant aquestes xerrades, autors, lectors i amants de la literatura negra en general han aprofundit aquest gènere tan divers, que no és sinó una barreja d'intencions que abasten un camp molt ampli i unes formes molt variades a partir de la trama base d'un personatge disposat a posar llum sobre un seguit de pecats capitals que transgredeixen la llei.

Les opinions respecte a la funció de

L'inquietant cloqueig de la gallina

“He vist molts crims, però cap com aquest. No hi ha res que justifiqui la presència d'un pollastre al mig de la ciutat.” Aquest és el tret de sortida de *Serial Chicken*, la primera novel·la via Twitter dels Països Catalans, creada per l'escriptor i periodista reusenc Jordi Cervera, mitjançant un mínim de cinc entrades diàries d'un màxim de 140 caràcters que l'autor ha publicat a la xarxa des del 13 de gener proppassat. La iniciativa ha comptat també amb la participació lliure d'usuaris de la plataforma d'internet. El resultat ha estat una novel·la negra fruit d'una gran tombarella mental del seu autor, amb pinzellades de sàtira i amb el misteri d'un pollastre presumptament culpable de tots els mals rondant pels racons més mítics de Barcelona, des de Montjuïc fins a la Boqueria. La incertesa d'un ovípar sempre present a l'escena del crim. Tot un repte, sens dubte. Si en voleu saber el com, el quan i el perquè, o resseguir els passos d'aquesta gallina de paràmetres hitchcockians, avui ja podeu consultar-ne el desenllaç a twitter.com/bcnegra.

JORDI PLAY
Paco Camarasa, comissari de BCNegra 2010, amb la protagonista de la novel·la virtual *Serial Chicken*.

la literatura criminal més enllà del mer entreteniment són del tot diverses. Si alguns clamen per la seva essència d'anàlisi sociològica de les condicions d'un lloc i una època concrets, cenyint-se a allò basat en fets estrictament reals, uns altres destaquen la versemblança com a element significatiu de la novel·la negra molt per damunt de la fidelitat històrica. Sigui com sigui, el joc ficció-realitat ha estat sempre un ingredient clau de l'èxit i un element més de misteri literari.

Cinc anys d'intriga. El festival BCNegra ha constatat any rere any l'existència d'un públic ampli i sòlid interessat que en garanteix la continuïtat. Més d'una vintena d'editorials participen activament al certamen, i enguany més

d'una seixantena d'autors, tant de casa com de fora, l'han fet possible. Fins al punt que el certamen s'ha convertit en un referent català i europeu i una cita obligada per a tots els amants del gènere. Se'n desprèn, per tant, que la narrativa negra té molt de camí. Producció i consum avancen a bon ritme i consoliden un gènere que guanya adeptes cada any.

“No es pot parlar d'un triomf generalitzat de la novel·la criminal, perquè l'èxit recau en determinats autors, i no en la totalitat del gènere”, diu Paco Camarasa. L'èxit del certamen, però, és un fet, com també la progressiva popularitat de la novel·la negra, encapçalada el darrer any per l'èxit de la trilogia Larssoniana.

Maria Junyent